

սեպոսի, քահանայապետական զգեստաւորութեամբ Մեծն Աղեքսանդրի գէմ ելաւ ու իր ժողովուրդին համար անոր բարեացակամութիւնը հայցեց, ցոյց տալով նոր կայսրութեան մը հիմնուիլը զուլալող Դանիէլի մարգարէութիւնը (Հնխս. Գիրք Թ. Գլ. Ը.):

Սուրբ և հոյակապ քահանայապետ մը եղաւ Ոնիաս Գ. որ պաշտպանեց Տաճարը Հեղիոզորի ոտնձգութեանց գէմ (Բ. Մակ. Գ. 1-35):

Յաջորդ դարաշրջանին կը սկսի արդէն քահանայապետութեան անկումը: Բացառութիւն են Յովնաթան, Շմաւոն և Յովհաննէս Հիւրկանոս մակարայեցի քահանայապետները, որոնք, որքոնք քաջարի նոյնքան պատկառոտ կրօնքի հանդէպ, մատաւրապէս եօթանասուն տարի իրենց ձեռքին մէջ պահեցին թէ՛ կրօնական և թէ՛ քաղաքական իշխանութիւնները: Իսկ Յովհաննէս Հիւրկանոսի որդին Արիստոբուղոս Ա. սպաննեց իր մայրն ու եղբայրը: Աղեքսանդր Յաննէոս, Արիստոբուղոսի եղբայրը, ամբարտաւան ու պատերազմիկ մէկը եղաւ աւելի՛ քան կրօնական զգացումի տէր քահանայապետ մը: Յաննէոսի որդին՝ քահանայապետ-թագաւոր Հիւրկանոս Բ. զահագորկ եղաւ իր եղբոր՝ Արիստոբուղոս Բ. ձեռքով: Ասոր օրով էր որ եկաւ հռոմայեցի զօրավարը Պոմպէոս ու անձամբ մտաւ Սրբութիւն Սրբոցն ներս և պարզ ազգապետութեան մը վերածեց Հրէաստանը՝ Հռոմի գերիշխանութեան տակ:

Սաղուկեցի նիւթապաշտ քահանայապետները, որոնք չէին հաւատար ո՛չ հոգիի անմահութեան և ո՛չ յաւիտենական կեանքին, պերճ կեանք մը կը վարէին ու կ'արհամարհէին ժողովուրդը, անպատեւելով իրենց նուիրական սքեմը: Անոնք զբոսով կը գնէին քահանայապետութիւնը ու ապա աւելի վճարողին կը փոխանցէին զայն, ու այսպէս իրենց շահագիտութեանց ասպարէզ ընելով կը սրբապղծէին Աստուծոյ Տաճարը: Կը յափշտակէին մինչև իսկ պարզ քահանաներու իրաւունքը եղող տասանորդները:

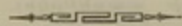
Այս շրջանին է որ քաղաքական իշխանութիւնը, որուն գլուխը կը գտնուէր Մեծն Հերովդէս, իր ազդեցութեան տակ առ-

նելու համար քահանայապետները՝ անոնց զգեստները պահել սկսաւ Անտոնինեան աշտարակին մէջ, որոնք մեծ տօներու առիթով միայն դուրս կը հանուէին անկէ: Պոնտացի Պիղատոսի մեկնելէն յետոյ՝ Սիւրիոյ կառավարիչը՝ Վիտելլիոս արտօնեց որ յետ այնու քահանայապետները ազատօրէն գործածեն իրենց նուիրական զգեստները:

Այս դարաշրջանին չեղան այլևս ցկեանս պաշտօնավարող քահանայապետներ, արագ արագ իրարու յաջորդելուն պատճառաւ: Այսպէս քսան և ութ քահանայապետներ պաշտօնի անցան հարիւր հինգ տարուան միջոցին, այսինքն՝ Հերովդէսի գահակալութենէն մինչև Երուսաղէմի պաշարումը (*): Պաշտօնանկութենէն ետք ալ քահանայապետները կը պահէին իրենց տիտղոսները: Յիսուսը դատապարտող ժողովին մէջ կային եօթը նախկին քահանայապետներ:

Հին Ուխտի քահանայապետութեան, որ ստուերն ու նախատիպն էր Նորին, մեծագոյն ոճիրը եղաւ չճանչնալ և մահուան դատապարտելը Աստուծոյ Որդին և յաւիտենական քահանայապետը Յիսուս Քրիստոս, ոճիր՝ որ շատ չանցած պիտի քառուէր Հրէից ազգի չարաչար պարտութեամբ և Երուսաղէմի Տաճարին հիմնայատակ կործանումով:

Հայացուց՝ Մ. Ն. Ն.

ԽՈՐՀՈՒՐԳ ԵՒ ԽՕՍԳ

Փոխանակ վշտանալու քի ռեւի պաշտօն չունիս, հոգ տար խորհելու քի ինչպիս կրնաս ինկիմից պաշտօնի յարմար կացուցանել: Փոխանակ ցեղութիւն քի տալիս չես անցնում, ջանա որ անցնուիս արժանի ըլլաս:

*

Երբ կը տեսնես քարի մարդ մը, խորհի աւնոր նմանելու մտախի. երբ կը տեսնես չար մարդ մը, դուռ քու սիրոյ քննի:

*

Դիւրին չի գտնել մարդ մը որ երեք տարուան ինքնակրթութեան յետոյ հասած չլլայ երջանկութեան:

(*) Աննա, որ 15 թուականին (Յ. Գ.) պաշտօնանկ եղաւ Վալերիոս Գրատոսին, իր որդիներէն հինգին քահանայապետութեան ականատես եղաւ: